

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 631/2020
08.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Јасмине Васовић и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Бранимира Радовановића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 142/16 од 05.09.2019. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1-1031/19 од 10.02.2020. године, у седници већа одржаној дана 08.09.2020. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Бранимира Радовановића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 142/16 од 05.09.2019. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1-1031/19 од 10.02.2020. године у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) и тачка 2) Законика о кривичном поступку и члана 438. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ**, као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К 142/16 од 05.09.2019. године окривљени АА оглашен је кривим да је извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. Кривичног законика и осуђен је на казну затвора у трајању од 2 године у коју ће му се урачунати време проведено у притвору од 30.12.2016. године до 01.01.2017. године. Осим тога на основу члана 85. Кривичног законика окривљеном је изречена мера безбедности забрана обављања позива, делатности и дужности и то директора у привредном друштву у трајању од две године од дана правноснажности пресуде, с тим да се време проведено на издржавању казне затвора неће урачунати у време трајања мере безбедности. Истом пресудом окривљени АА обавезан је да плати оштећеном на име имовинскоправног захтева износ од 2.983.702,20 динара у року од једне године од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, паушал суду у износу од 5.000,00 динара, као и трошкове кривичног поступка чија ће висина бити опредељена посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1-1031/19 од 10.02.2020. године, одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Новом Саду и браниоца окривљеног АА, а пресуда Вишег суда у Новом Саду К 142/16 од 05.09.2019. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Бранимир Радовановић због повреде закона из члана 439. тачка 2) и тачка 1) Законика о кривичном поступку и члана 438. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку (ЗКП), са предлогом да Врховни касациони суд у целини укине побијане пресуде или само пресуду другостепеног суда и предмет врати на поновну одлуку органу поступка или на суђење првостепеном или Апелационом суду, пред потпуно измењеним већем или да побијане пресуде преиначи тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе и надокнади му трошкове овог поступка.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и у седници већа коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је неоснован.

Бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости указује да је окривљени оглашен кривим због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. Кривичног законика (КЗ) иако у време наводног извршења кривичног дела, односно од дана 10.07.2008. године па закључно са даном 31.08.2009. године није било инкриминисано кривичним законом кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица. По наводима браниоца кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица није постојало у време када је кривично дело извршено, већ је предвиђено као кривично дело Законом о изменама и допунама Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 121/2012) од дана 24.12.2012. године односно више од три године након што је радња кривичног дела која је окривљеном стављена на терет довршена. Евентуално, по наводима из захтева, ово кривично дело могло је бити квалификовано као злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. тада важећег Кривичног законика, које кривично дело се разликује од кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. КЗ. У конкретном случају по наводима из захтева суд је пропустио да на несумњив начин утврди да је окривљени за себе прибавио противправну имовинску корист.

Изнете наводе захтева браниоца окривљеног којима се указује да је у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе примењен закон који се не може применити, те да је тиме на штету окривљеног повређен кривични закон из члана 439. тачка 2) ЗКП, Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Наиме, предметно кривично дело окривљени је извршио у временском периоду од дана 10.07.2008. године до дана 28.03.2012. године, када је као одговорно лице-

власник и директор без ограничења у „ББ“ предузећу за посредовање, трговину на велико и мало д.о.о. ..., искоришћавањем свог полажаја и овлашћења прибавио себи противправну имовинску корист у вредности која прелази износ од 1.500.000,00 динара на тај начин што је дана 10.07.2008. године закључио Уговор о купопродаји једноипособног стана у изградњи са купцем-оштећеним ВВ по цени од 45.950 евра, од које цене је оштећени у три наврата исплатио износ од 38.000,00 евра који новац окривљени није уплатио на пословне рачуне тог привредног друштва, већ је присвојио за своје личне потребе и тиме себи прибавио противправну имовинску корист у наведеном износу у ком износу је оштећеном ВВ нанео штету, јер му стан није предао у посед до уговореног датума тј. до дана 31.08.2009. године, нити је истом до дана 28.03.2012. године, када је над тим привредним друштвом отворен стечајни поступак, вратио новац или га на други начин обештетио при чему је био свестан свог дела, хтео његово извршење и био свестан да је његово дело забрањено, што упућује на закључак да су у наведеним радњама окривљеног остварена обележја кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ, а не кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди (из члана 238. КЗ).

Даље, у поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац указује да имајући у виду да кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. КЗ није постојало у време извршења овог кривичног дела, суд је морао у складу са чланом 5. Кривичног законика да примени закон који је најблажи за учиниоца, односно да окривљеног ослободи од оптужбе примењујући закон према коме дело за које се окривљени терети није кривично дело.

Имајући у виду инкриминисане радње које је предузео окривљени, а које су описане у оптужном акту јавног тужиоца (од 24.03.2016. године) и које садрже законска обележја кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. КЗ, то је правилно оценио суд да је изменама Кривичног законика, („Службени гласник РС“ број 121/2012) које су ступиле на снагу 15.04.2013. године, радњу окривљеног требало правно квалификовати као кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ.

Налазећи тако несумњив правни континуитет између кривичног закона важећег у време извршења кривичног дела и кривичног закона у време пресуђења, у погледу кривичног дела из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ, Врховни касациони суд даље оцењује да је суд применио уједно и најблажи закон за окривљеног јер је чланом 359. став 3. у вези става 1. КЗ прописана казна затвора од две до дванаест година, а за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ за које је окривљени оптужен и оглашен кривим, казна затвора од две до десет година, дакле блажа казна, па је и у том смислу правилна правна оцена нижестепених судова.

Стога су по оцени Врховног касационог суда наводи браниоца којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439 тачка 1) и 2) ЗКП оцењени као неосновани.

Поред наведеног, бранилац у захтеву за заштиту законитости указује да је побијаним пресудама учињена повреда битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, јер је окривљеном морало бити стављено на терет

кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. КЗ, за које је прописана казна затвора од три месеца до пет година, па је следствено томе по протеку од десет година од дана извршења овог кривичног дела наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења (дана 31.08.2019. године).

Неосновано је, по налажењу овог суда, истицање да је у конкретном случају наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења с обзиром да је окривљени осуђен за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ за које је прописана казна затвора од две до десет година, са апсолутним роком застарелости од 20 година, па су супротни наводи браниоца да је учињена повреда поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП оцењени као неосновани.

У преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног одбачен је као недозвољен.

Наиме, бранилац окривљеног у преосталом делу захтева наводи да је суд пропустио да на несумњив начин утврди да је окривљени за себе прибавио противправну имовинску корист, јер је утврђивао чињеницу да је окривљени новац присвојио за себе на основу тога што није уплатио на пословне рачуне свог привредног друштва новац који је примио од оштећеног, при чему суд није извео нити је поступајући јавни тужилац приложио доказе на основу којих би се утврдило да је окривљени ове износе прибавио за себе. Осим тога, суд је морао да утврди да је окривљени поступао са умишљајем и то најкасније у тренутку закључења уговора са оштећеним, односно било је нужно да суд на неспоран начин утврди чињенице које се тичу умишљаја на страни окривљеног да са оштећеним закључи уговор искоришћавањем свог положаја или овлашћења и на тај начин за себе прибави противправну имовинску корист.

Врховни касациони суд напред изнете наводе оцењује као указивање на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП.

Одредбом члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП прописано је да се захтев за заштиту законитости може поднети ако је правноснажном одлуком или одлуком у поступку који је претходио њеном доношењу повређен закон, а ставом 4. наведеног члана предвиђени су услови под којима окривљени преко свог браниоца може поднети захтев за заштиту законитости, а то је учињено таксативним набрајањем повреда закона које могу бити учињене у поступку пред првостепеним и жалбеним судом-члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП.

Сходно наведеном, повреда закона из члана 440. ЗКП не представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости, па је исти у овом делу одбачен као недозвољен.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

**Председник већа – судија
Бата Цветковић, с.р.**